

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

3 juli 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitspraak van de arbeidsrechtbank in verband met het statuut van onthaalouders

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het statuut van onthaalouders

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de onderbezetting van de Centra Algemeen Welzijnswerk in Halle-Vilvoorde ten overstaan van het Vlaams gemiddelde

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het ontbreken van gesubsidieerde crisisopvang in Halle-Vilvoorde

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over bijkomende inspanningen op het vlak van drugspreventie na het van kracht worden van de federale drugswet

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over zorgkundigen en de implicaties van het advies van de Raad van State op gezondheids- en welzijnsorganisaties in Vlaanderen

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opvolging van de resolutie betreffende de problematiek van personen met een auditieve handicap

Vraag om uitleg van mevrouw Ingrid van Kessel tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het beleid voor doven en slechthorenden

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 3 juli 2003

VOORZITTER : De heer Koen Helsen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.02 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitspraak van de arbeidsrechtbank in verband met het statuut van onthaalouders

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het statuut van onthaalouders

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Strackx tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitspraak van de arbeidsrechtbank in verband met het statuut van onthaalouders, en van mevrouw Becq tot minister Byttebier, over het statuut van onthaalouders.

De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op 4 juni jongstleden deed de arbeidsrechtbank van Dendermonde een uitspraak in de zaak van een onthaalmoeder die aangesloten is bij een dienst voor opvanggezinnen. Volgens die uitspraak gaat het wel degelijk om een gewone werkneemster die gebonden is door een echt werknemerscontract en niet door de bepalingen van het fameuze sociaal vangnet voor onthaalouders dat sedert 1 april in werking is getreden, en waarvan de rechter trouwens, aldus de verslaggever van de krant, brandhout maakte. Volgens de rechtbank krijgen onthaalouders die werken voor een dienst van opvanggezinnen wel degelijk een echt loon, en dienen ze dus te genieten van het werknemersstatuut met alles wat daaraan verbonden is.

Mevrouw de minister, dit lijkt me een heel belangrijk precedent, dat grote gevolgen kan hebben voor de diensten voor opvanggezinnen. Mijns inziens kunt u deze uitspraak dan ook niet zomaar negeren. Aan het aanbieden van een regulier arbeidscontract, met alle socialezekerheidsrechten van dien, aan alle onthaalouders die werken in deze arbeidsverhouding, hangt een fors prijskaartje. Dat zal uiteindelijk door iemand betaald moeten worden.

Ik neem aan dat de dagprijs niet meer kan stijgen. Er zijn al kinderopvangplaatsen tekort, en ik vrees dat een aantal diensten zal moeten sluiten bij gebrek aan financiële middelen. Vorige week hebben we nog over dat nijpend tekort gesproken. Welke dringende maatregelen hebt u getroffen om er, in het licht van die uitspraak van de arbeidsrechtbank, voor te zorgen dat de kinderopvang betaalbaar blijft, en dat het aantal plaatsen ten minste op het huidige niveau behouden blijft ? We kunnen ons immers niet permitteren plaatsen te verliezen.

Intussen zult u ook al wel berekend hebben wat de budgettaire weerslag hiervan zou kunnen zijn. Ik zou dan ook graag het kostenplaatje van u vernemen.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vraag gaat over dezelfde uitspraak en ligt in dezelfde lijn. Mevrouw de minister, als er nog veel zulke processen komen, dan kunnen die wellicht het faillissement inluiden van de diensten onthaalgezinnen, hoe cru dat ook klinkt.

Als de rechtbank een uitspraak doet, zoals nu al in enkele gevallen is gebeurd, en oordeelt dat er achterstallig vakantiegeld, loon, enzovoort moet worden betaald, dan moet dat door iemand betaald worden. De dienst onthaalgezinnen zal als eerste

Becq

worden aangesproken, en vervolgens desgevallend Kind en Gezin. We zijn dus heel bezorgd.

Degenen die naar het statuut van onthaalouders overstappen, en de vakbonden die dat statuut steunen, zijn niet geneigd naar de rechtbank te stappen of de onthaalouders daartoe aan te zetten. Ze weten immers dat daar een serieus prijskaartje aan vast hangt. We willen dat dan ook niet promoten, maar om verschillende redenen gebeurt het wel, en we moeten daar rekening mee houden.

Als de diensten onthaalgezinnen inderdaad onder druk komen, dan vrees ik ten zeerste voor het voortbestaan van het gesubsidieerde circuit. Het is de bekommernis van mijn fractie dat het gesubsidieerde circuit voldoende ruim in het landschap aanwezig zou blijven. Het kan immers een regulerende factor zijn, zowel op het vlak van de kwaliteit van de dienstverlening, die in het concurrentiespel een rol speelt, als op het vlak van de prijsstelling.

In een regio waar er zo goed als geen gesubsidieerde opvang is, is het gemakkelijker, ook voor particuliere initiatieven, die zelf hun prijs mogen bepalen, om die prijs op te trekken. De kwaliteitscriteria liggen ook anders. Daarom hechten we veel belang aan een voldoende groot aanbod van gesubsidieerde opvang.

Na deze uitspraak zei u volgens een krant dat de onthaalouders gelukkig zijn met het statuut en dat het niet nodig is dat er iets gebeurt. Er zijn dus twee problemen. Wat gebeurt er op dit moment ten dienste van de diensten onthaalgezinnen die veroordeeld worden, en op welke manier kunnen ze worden geholpen? Staat u achter de idee, en ziet u de noodzaak in, van een voldoende uitgebouwd gesubsidieerd circuit? Zo ja, dan moet u daar de consequenties uit trekken.

Een groot deel van de onthaalouders is zeker gelukkig met het statuut zoals het nu voorligt, maar zeker niet allemaal. Bovendien worden de haalbaarheid en de correctheid van het statuut tegengesproken door een aantal uitspraken van de rechtbank. Er waren ook beloften, zowel van de federale meerderheid als van de Vlaamse. Het was niet altijd even duidelijk, maar van uw voorganger was het in elk geval duidelijk dat ze voorstander was van de uitbouw van een volwaardig statuut. Daar hebt u met die uitspraak in de krant echter de deur voor gesloten. Is dit voor u een

eindpunt, of wordt er effectief verder gewerkt aan het statuut?

Ik heb ook vernomen dat de diensten onthaalgezinnen die door een VZW zijn ingericht, en dus geen publieke rechtspersonen zijn, een aparte VZW moeten oprichten voor dat nieuwe statuut van onthaalouders. Ze zouden niet kunnen blijven bestaan zoals nu, en zouden een hoop formaliteiten moeten vervullen om als werkgevers sui generis op te treden en hun onthaalouders dat nieuwe statuut te kunnen bieden. Daar heb ik veel vragen bij. Het is het zoveelste bewijs dat dit statuut een onding is, juridisch gesproken dan, in relatie tot de arbeidswetgeving in het algemeen en de regelgeving op de sociale zekerheid.

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil geen twijfel laten bestaan over het belang van de diensten voor opvanggezinnen. Het gaat om 29.580 opvangplaatsen. Zelfs met informele opvang inbegrepen, representeert dat een vierde van alle opvang. Ze nemen dus een belangrijke plaats in. U kunt ook lezen in het jaarverslag van Kind en Gezin, dat vorige week is voorgesteld, hoe het met die cijfers precies staat, en welke plaats zij innemen.

Het is echter niet alleen omdat er zoveel kinderen worden opgevangen, dat ze een belangrijke rol spelen, maar ook omdat hun kwaliteit erkend wordt. Ze zijn kleinschalig, kwalitatief en flexibel. Zoals we in vorige commissies al hebben onderstreept, vraagt de combinatie arbeid en gezin steeds meer om flexibele opvang. Zij spelen hier een belangrijke rol.

Nu is er die concrete uitspraak van de arbeidsrechter. Ik wil toch even situeren dat een arbeidsrechter een feitenrechter is, wat betekent dat de uitspraak betrekking heeft op een individueel geval. De consequenties van de uitspraak zijn niet zomaar te veralgemenen en deze ene uitspraak heeft niet tot gevolg dat wij ons verplicht zien om er gevolg aan te geven voor de hele sector, met 29.580 plaatsen. Na verschillende uitspraken van individuele gevallen van arbeidsrechters zou de toon van mijn antwoord anders zijn, maar op dit ogenblik gaat het over een individueel geval.

Ik heb begrepen dat duidelijk de keuze is gemaakt voor het statuut sui generis, omdat – zoals door juristen gezegd en door de Koning Boudewijnstichting als analyse gegeven – die groep zich effectief situeert tussen arbeid en niet-arbeid. Deze groep

Byttebier

gaat van een status van vrijwilliger naar een meer professioneel werkkader.

Het gaat nu specifiek over een statuut voor drie jaar. Het is belangrijk. We weten ook dat de onthaalouders het zelf belangrijk vinden om dit sociaal statuut te hebben. We hebben specifiek geopteerd voor die sociale bescherming.

Er is nu één uitspraak, maar dit is voor mij geen aanleiding om onmiddellijk initiatief te nemen om een algemene aanpassing door te voeren.

Er is ook gevraagd naar de mogelijke meerkost indien we wel een algemene aanpassing zouden doorvoeren. Het is vandaag niet direct duidelijk wat de meerkost voor ons betekent indien we, na meerdere uitspraken of op vraag van het parlement – volgens mij na de drie jaar waarvoor we gekozen hebben voor het statuut sui generis –, de aanpassing moeten veralgemenen en het specifiek statuut met sociale bescherming waarvoor we gekozen hebben, niet blijven volgen, maar voluit in de richting van professionalisering gaan.

U moet rekening houden met verschillende parameters. Dit is misschien interessant voor een student om in een eindwerk de oefening te maken wat de gevolgen zijn indien bepaalde parameters gehanteerd worden. Het betekent dat volgende parameters bekend moeten zijn : de loonbarema's, het betalen of recupereren van overuren, het al of niet veranderen van de ouderbijdrage, de eventuele meerkost verbonden aan het werkgeverschap, het al of niet bestaan van een statuut voor elk opvanggezin en overgangsbepalingen. Dit zijn de parameters die we moeten inbrengen, wellicht met enkele varianten, om een mogelijke meerkost te berekenen.

Zoals ik al zei, noopt die ene uitspraak van de arbeidsrechter niet tot het volledig aan de kant schuiven van het goede initiatief waar we nu voor drie jaar, met het statuut sui generis, voor gekozen hebben.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mevrouw de minister, ik vind uw uitspraak bijzonder eigenaardig. U blijft het bestaande statuut verdedigen, niettegenstaande er niet één maar wel vijf, zes uitspraken zijn van rechtbanken, in verschillende gerechtelijke arrondissementen.

Het kan toch niet uw bedoeling zijn, mevrouw de minister, dat alle onthaalouders naar de rechtbank moeten stappen om hun rechten af te dwingen. U zegt dat het om een alleenstaand geval gaat, maar dit klopt niet. U beschouwt dit niet als een precedent, evenmin als de vijf andere uitspraken. U legt uitspraken van arbeidsrechtbanken gewoon naast u neer.

Mevrouw de minister, het lijkt me normaal dat u zich op een bepaald ogenblik zult moeten aanpassen aan een aantal rechterlijke uitspraken en een aantal maatregelen nemen om aan die uitspraken tegemoet te komen. Ook al kunt u de meerkost niet berekenen, u kunt toch niet blijven doen alsof er niets aan de hand is.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Ik heb de indruk dat er op mijn vragen niet is geantwoord. Het gaat om twee aspecten. Het statuut gaat in tegen uitspraken van de rechter, maar u legt die naast zich neer. Op dit punt hebt u wel een antwoord gegeven.

Mijn tweede vraag bleef zonder antwoord. De diensten onthaalgezinnen worden op dit moment geconfronteerd met een vraag naar geld van hun werknemer en moeten daar volgens de rechtbank ook voor betalen. Moeten de diensten onthaalgezinnen dit geld zelf ophoesten of zal de regering haar verantwoordelijkheid nemen ? Welke maatregelen voorziet u om die diensten onthaalgezinnen te ondersteunen ? Gaat u hen financieren voor de vorderingen die opgelegd worden door de rechtbank ? Welke garanties geeft u dat die diensten – ook al is dit theoretisch voor een VZW onmogelijk – niet failliet gaan ?

Ik neem aan dat u op de laatste vraag niet kunt antwoorden, maar ik wil het wel aankaarten als een probleem. Ik had wel graag vernomen op welke manier u de diensten, die geconfronteerd worden met een rechterlijke uitspraak, zal ondersteunen om in te staan voor de betaling.

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Op dit moment is er nog geen enkele dienst geconfronteerd met het doembeeld dat u voor mogelijk ziet. Er zijn nog geen vragen gesteld over de loonverplichtingen tengevolge de uitspraak van de arbeidsrechtbank. Ook over het vonnis van de rechtbank van Dendermonde van begin deze maand moeten de debatten over eventueel te betalen vergoedingen nog beginnen.

Byttebier

Er is vandaag geen enkel organiserend bestuur dat mij of Kind en Gezin gevraagd heeft naar een vergoeding van loonkosten. Ik hoop dat we in dat geval de overgangperiode van drie jaar, met het sociaal statuut – wat zeer belangrijk is voor de grote groep onthaalouders – behouden. De Nationale Arbeidsraad heeft ons gezegd dat een sociaal statuut, sui generis, kan voor drie jaar.

We willen nu bekijken hoe de onthaalouders zelf op het statuut reageren en afwachten wat bij de diensten in beweging komt naar aanleiding van het statuut. Indien er meer vragen gesteld worden bij het statuut, dan dat er tevreden mensen zijn met de oplossing die we gevonden hebben, betekent dit dat we volgend jaar met de reflectie beginnen over hoe het verder moet. Op dit ogenblik is er geen acute vraag. Misschien moet ik u bij een volgende zitting toch meer zeggen over hoeveel geld het gaat en welke oplossingen er zijn.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Beleidsmakers moeten vooruitzien. Het lijkt me niet echt een goede oplossing dat allemaal naar een student door te schuiven. De minister heeft de bevoegdheid en de mogelijkheden om simulaties te laten opstellen in functie van beleidsalternatieven. Met alle respect voor studenten : dat is geen studentenwerk.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de onderbezetting van de Centra Algemeen Welzijnswerk in Halle-Vilvoorde ten overstaan van het Vlaams gemiddelde

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het ontbreken van gesubsidieerde crisisopvang in Halle-Vilvoorde

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Van Vaerenbergh tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de onderbezetting van de Centra Algemeen Welzijnswerk in

Halle-Vilvoorde ten overstaan van het Vlaams gemiddelde, en van de heer Van Vaerenbergh tot minister Byttebier, over het ontbreken van gesubsidieerde crisisopvang in Halle-Vilvoorde.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, in 1984 droeg de toenmalige minister van Welzijn Rika Steyaert de KUL en de RUG op een studie te maken over de welzijnsvoorzieningen en hun spreiding in Vlaanderen. De studie van de KUL en van de Gentse professoren De Moortel en Van de Winkel leverde een lijvig werk op dat ik nog geregeld koester en inkijk. In de studie worden de witte vlekken van het welzijnswerk opgesomd. Het waren er drie : Halle-Vilvoorde, de Westhoek en de Kempen. Ondertussen is het probleem in de Westhoek weggewerkt, en in de Kempen is men aan een inhaalbeweging bezig.

Onlangs hield gouverneur Lode De Witte van de provincie Vlaams-Brabant een toespraak met als titel 'Armoede slaat blijvende wonden'. Hij stelde vast dat sinds de jaren tachtig het arrondissement Halle-Vilvoorde er niet echt op is vooruitgegaan. Ik herinner me nog de tijd dat we in het arrondissement allerlei voorstellen formuleerden, maar dat de administratie ons steevast wegstuurde met de boodschap dat we maar naar Brussel moesten. Brussel is echter moeilijk bereikbaar voor de mensen uit het arrondissement.

We hebben onderzocht hoe het staat met het algemeen welzijnswerk en met de gesubsidieerde nood- of crisisopvang in het arrondissement. We stellen vast dat vandaag de historische achterstand, die al twintig jaar geleden bestond, er nog steeds is. Toen men het algemeen welzijnswerk heeft geharmoniseerd, stelde men dat ernstig werk alleen kan als men in elk centrum zestien fulltime-equivalenten, onder meer bestaande uit psychologen, maatschappelijke werkers en eventueel juristen, in dienst heeft.

In het arrondissement Halle-Vilvoorde zijn er drie erkende CAW's. In één centrum haalt men de norm, maar alleen door ook laaggeschoolden van een DAC-project mee te rekenen. Het CAW Zenne en Zoniën heeft zes personeelsleden in dienst. Het CAW Delta heeft er 25, maar daarvan zijn er dus 8,5 laaggeschoolde DAC'ers. Het CAW Vilvoorde heeft er negen. In verhouding tot het bevolkingsaantal beschikt Vlaanderen over 1,58 fulltime-equivalenten per 10.000 inwoners ; het arrondissement Halle-Vilvoorde daarentegen slechts

Van Vaerenbergh

over 0,65 fulltime-equivalenten per 10.000 inwoners. Het cijfer voor Halle-Vilvoorde bedraagt dus minder dan de helft van dat van Vlaanderen. Het probleem is acuut, maar sleept maar aan. Wat zal de minister ondernemen om deze witte vlek van het Vlaamse welzijnswerk weg te werken ?

Men zegt wel eens dat er in Halle-Vilvoorde geen organisaties of privé- en publieke rechtspersonen initiatieven nemen. We stellen echter vast dat de provincie Vlaams-Brabant sinds haar ontstaan dat wél doet. Zo voorziet de provincie in een crisisopvang in Halle. De provincie zou een soortgelijk initiatief in Vilvoorde willen uitbouwen. Geleerd door de ervaring dat men wel iets kan opstarten, in de hoop dat het zal worden erkend en gesubsidieerd, maar dat dit uiteindelijk toch niet gebeurt, bekoelt het enthousiasme. De provincie probeert daarom te behouden wat men al heeft.

Haven 21 in Halle is ondertussen het enige niet erkende crisisopvangcentrum van Vlaanderen. De CAW's zijn al onderbemand, en hebben dus niet de mogelijkheden om in te springen. De drie CAW's zouden wel willen samenwerken en bijspringen, maar daar is een erkenning en een subsidiëring voor nodig. Kan de minister op dat vlak voor een oplossing zorgen ?

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, op 25 april 2002 heb ik al dezelfde problematiek aangesneden. Ik steun dus de vraag van de heer Van Vaerenbergh. Toen al stelde de minister dat de drie CAW's in Halle-Vilvoorde een personeelsaangroei hebben gekend. Het CAW Zenne en Zoniën evolueerde van 4 naar 6 personeelsleden, het CAW West-Brabant en Dender – dat de grens van Vlaams-Brabant overschrijdt – van 9 naar 25 en het CAW Vilvoorde van 5,5 naar 9. De onderbezetting blijft wel bestaan.

Het is ook zo dat de kleinere CAW's altijd uit de boot vallen als nieuwe initiatieven worden aangekondigd, want hun chronische onderbezetting maakt hun deelname onmogelijk. Ze hebben het moeilijk om bijvoorbeeld de samenwerking met de OCMW's uit te bouwen of personeel vrij te maken voor begeleid wonen, want het duurt een tijdje

voor men als een proefregio wordt erkend. Om die reden werd ik toen aangesproken.

Hetzelfde geldt voor de crisisopvang. Vanuit de provincie Vlaams-Brabant werd daartoe een aanzet gegeven. De minister had mij toen geantwoord dat er geen specifieke meerjarenplanning zou worden uitgewerkt, waarbij CAW's extra middelen zouden ontvangen naar aanleiding van hun karakter als onderbezette regio. Als er op de begroting extra middelen zouden vrijkomen, zou de minister nakijken of ze daarvoor konden worden ingezet. Ik heb niet geconstateerd dat extra middelen werden ingezet.

Ik vraag de minister nu toch aan zo'n meerjarenplanning te werken en voor de begroting 2004 in bijkomende middelen te voorzien. Het gaat toch om eerstelijnszorg en nieuwe zorgregio's en daar is zo'n planning op zijn plaats. Men kan dan nagaan of zorgverlening in alle regio's op een evenwaardige manier wordt uitgebouwd en ten dienste van de mensen verloopt die er wonen.

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik had gehoopt op deze gedetailleerde vraag een optimistisch antwoord te kunnen geven. De regio Halle-Vilvoorde is duidelijk een onderbezette regio. Ik ben zelf afkomstig uit Brussel. Er wordt dikwijls geredeneerd dat het Vlaamse hinterland in Brussel wel zijn gading vindt. Ik denk bijvoorbeeld aan het secundair onderwijs. Die tijd is echter voorbij. Halle-Vilvoorde ontwikkelt een eigen stijl, die wel wordt beïnvloed door de gebeurtenissen in Brussel, maar met een eigen werking en een eigen context.

Ik verschuil mij niet achter dat hinterland. Een paar jaar geleden is een duw in de goede richting gegeven met de uitbreiding van 9 voltijdsequivalenten. Het laatste jaar is dat niet gebeurd. Wij zullen zien of er op korte termijn iets mogelijk is. Ik ben niet erg optimistisch omdat in het regeerakkoord de keuze is gemaakt om prioritair uitvoering te geven aan de verruiming van de beschutte woonvormen.

Er werd verwezen naar de pilootregio's. Voor zes pilootregio's werd voor beschut en begeleid wonen geld uitgetrokken. Ik hoop dat de begroting 2004 toelaat om daar uitbreiding aan te geven. Ik neem nog geen politiek engagement, maar ik weet dat de regio Halle-Vilvoorde specifieke zorgen vereist.

Byttebier

Als er nieuwe initiatieven mogelijk zijn, zal ik met de situatie in Halle-Vilvoorde rekening houden. Op dit moment is wat de uitbreiding van CAW's betreft, voorzien dat er pilootregio's bij kunnen komen. Halle-Vilvoorde krijgt dan mijn aandacht.

De vraag voor programmatie is zeer terecht. Ook voor kinderopvang is programmatie nodig. De hoogste nood moet eerst worden gelenigd. Er is een eerste stap gezet. Het loopt niet van een leien dakje, maar er wordt gewerkt aan het instrumentarium, zoals het opzetten van boordtabellen, eenvormige jaarverslagen en beleidsplannen en een geïntegreerde registratie. Als wij een programmatie willen opzetten over heel Vlaanderen, moet met dezelfde maatstaven worden gewerkt.

Daar is vorig jaar mee gestart. Ik kan niet beloven dat wij snel over een programmatie zullen beschikken, maar de weg is wel al ingeslagen.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Het antwoord ontgoocht mij. Ik hoor steeds hetzelfde antwoord. De zwakste in de schakel blijft zwak, de sterke wordt steeds sterker.

De minister vraagt aan een CAW met 30 à 40 mensen in dienst dezelfde boordtabellen als aan een CAW dat 6 werknemers telt. Dat is moeilijk te realiseren. Dat gaat niet op. De gegevens kunnen objectief worden nagetrokken. Er moet een einde komen aan de onderbezetting. Daar zijn geen boordtabellen voor nodig. Dat is duidelijk. Ik vraag de minister dit probleem in de mate van het mogelijke op te lossen. Onze mensen worden immers iedere dag mondiger en vragen dat hun rechten worden gerespecteerd. De boordtabellen zullen daar niet veel aan veranderen. Zij zullen dat gegeven alleen maar bevestigen. Er wordt veel meer inspanning gevraagd aan een groot dan aan een klein centrum. De grote centra hebben dikwijls maar één zetel. In Halle-Vilvoorde werkt men dikwijls op drie verschillende plaatsen omdat men met een probleem van verspreiding kampt.

Ik kan misschien wel de trein nemen vanuit Halle of Vilvoorde, maar velen zullen toch de auto nemen, want het openbaar vervoer rijdt niet altijd op de juiste tijdstippen naar Brussel. Onze mensen komen niet zo graag meer naar Brussel. Dat is ingewikkeld geworden. Ik vraag de minister een inspanning te leveren bij de begroting 2004.

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Ik wens alle misverstanden te vermijden. Ik heb gezegd 'neem de trein naar Brussel' met dezelfde connotatie als wat u zei. Ik had u wel begrepen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over bijkomende inspanningen op het vlak van drugspreventie na het van kracht worden van de federale drugswet

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Dillen tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over bijkomende inspanningen op het vlak van drugspreventie na het van kracht worden van de federale drugswet.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, sinds begin juni is de nieuwe drugswet van kracht, en wordt er een onderscheid gemaakt tussen cannabis en andere illegale drugs. Cannabis krijgt in feite een eigen statuut, en wordt gedoogd, tenzij er sprake is van overlast of tenzij er minderjarigen bij betrokken zijn.

De federale overheid heeft cannabis uit de strafrechtelijke en repressieve sfeer willen halen, maar de perceptie is nu dat cannabis geen kwaad kan. Het onderwerp is hier al vaak aan de orde geweest, en we weten allemaal dat ook cannabisgebruik heel schadelijke gevolgen heeft, zowel voor de fysieke als voor de psychische gezondheid.

We weten eveneens, en dat blijkt zowel uit studies als uit de praktijk, dat dit gedoogbeleid ten aanzien van drugs zorgt voor een toename van het gebruik. Uit verschillende studies en onderzoeken blijkt dat het druggebruik in Vlaanderen de laatste jaren aanzienlijk is toegenomen, met inbegrip van cannabis. Ik verwijs naar een recent onderzoek in Antwerpen, waaruit blijkt dat 40 percent van de scholieren tussen 17 en 18 jaar ooit al cannabis hebben gebruikt. Ze gebruiken daarom nog niet permanent, maar ze hebben er al wel mee geëxperimenteerd.

Dillen

Helaas is er ook een stijging van het cannabisgebruik onder de vijftien- en zestienjarige meisjes. Het drugsgebruik komt op alsmaar jongere leeftijd voor en het aantal regelmatige gebruikers neemt toe.

Mevrouw de minister, drugs zijn altijd een probleem, zowel voor de gebruikers als voor hun onmiddellijke omgeving, en uiteindelijk ook voor de maatschappij. Ik verwijs naar de heel duidelijke verklaringen ter zake van de voorzitter van de INCB, de International Narcotics Control Board, die onlangs heel duidelijk in een interview heeft gesteld dat er geen veilige manier bestaat om drugs te gebruiken.

Door de versoepeling van de wetgeving wordt aan de jongeren een foutief signaal gegeven, een kritiek die al talloze malen is gegeven door ons, maar ook door leden van verschillende andere fracties. Daarnaast is ook de opmars van de synthetische drugs in ons land werkelijk onrustbarend geworden. We behoren tot de wereldleiders in de productie, en daar moeten we zeker niet trots op zijn. Ik wens hier nu echter niet verder over uit te weiden, want het is vorige week naar aanleiding van de actuele vragen van de heer Helsen en van mezelf aan bod gekomen.

Het is dan ook bijzonder belangrijk dat er in het preventiebeleid, waarvoor u bevoegd bent, maatregelen worden genomen om op een permanente en goed onderbouwde wijze te werken aan een ernstige preventie om iedere vorm van drugsgebruik, ook van cannabis, te voorkomen. Zeker bij een minder repressief beleid is preventie absoluut noodzakelijk.

Vandaag is er een toenemende bezorgdheid omtrent de drugsproblematiek. Het is dan ook heel belangrijk dat u uw bevoegdheid, hoe beperkt ook, ernstig neemt en dat u werkt aan een goede preventie. Gelet op de cijfers waaruit de stijging van het drugs- en cannabisgebruik duidelijk blijkt, volstaat het huidige preventiebeleid niet. Het moet dringend worden herzien.

Mevrouw de minister, ik geef graag toe dat dat niet gemakkelijk is. Er moeten echter in elk geval meer inspanningen gebeuren. Er moet beter en efficiënter worden gewerkt aan informatieverstrekking, en er moet meer creativiteit aan de dag worden gelegd in het preventiebeleid. Gezien het in werking treden van de nieuwe drugswet, en het gegeven dat het drugsgebruik in Vlaanderen toeneemt, is het

huidige preventiebeleid absoluut onvoldoende. Zult u dit beleid evalueren en werk maken van een nieuw aangepast en intensiever beleid inzake drugspreventie? Welke bijkomende instrumenten zult u daarvoor inzetten?

De financiële middelen zijn op dit ogenblik onvoldoende. Het budget dient dan ook verhoogd te worden, enerzijds om te voorkomen dat het drugsgebruik blijft stijgen, en anderzijds om te voorkomen dat mensen in de hulpverlening belanden. Welke garanties zult u geven dat er voor een duidelijk en groeiend preventiebeleid meer financiële middelen worden vrijgemaakt?

Ik ben niet de enige die een pleidooi houdt voor meer middelen. Ook in een interview van de voorzitter van de VAD blijkt duidelijk dat het huidige budget van 2,5 miljoen euro absoluut onvoldoende is, en dat de VAD een bedrag van – ik citeer letterlijk – ‘6,2 miljoen euro nodig heeft’.

Ze zijn in het verleden al gaan aankloppen bij uw voorgangster, die liet weten dat het niet realistisch was. Ze stellen echter terecht: ‘Als je nagaat hoeveel er bijvoorbeeld naar hulpverlening gaat, dan kun je niet volhouden dat preventie in de praktijk op de eerste plaats komt; terwijl preventie juist gaat om het voorkomen dat mensen in de hulpverlening belanden, en dat is uiteindelijk nog altijd veel goedkoper.’

Mijn derde vraag betreft de nood aan een bijkomende aanzienlijke stijging van het aantal preventiewerkers bij de centra voor geestelijke gezondheidszorg. Het aantal is het laatste jaar al gestegen van tien naar twintig, maar volgens de VAD is dat nog steeds onvoldoende. Eind 2002 hebben ze een eigen nota voorgesteld, omdat de Vlaamse drugsnota, die al jaren is aangekondigd door uw voorgangster, nog steeds niet op de banken van het Vlaams Parlement is terechtgekomen. In die eigen nota, die ook een aantal concrete actiepunten bevat, blijkt dat ze ten minste dertig preventiewerkers nodig hebben. Welke maatregelen zult u nemen voor een toename van het aantal preventiewerkers, en hebt u daar reeds een concrete planning voor?

Daarnaast werd ook aangeklaagd dat er bij Binnenlandse Zaken nog een aantal preventiewerkers actief zijn. Ze werken nog steeds in een onzeker statuut, maar in de praktijk moeten ze zich steeds vaker met andere thema's bezighouden, zodat er op federaal niveau geld voor preventie naar andere domeinen vloeit. Ook dat is een aanklacht van de voorzitter van de VAD.

Dillen

Er is ook een verzoek om de verschillende groepen preventiewerkers te bundelen, om zo versnippering tegen te gaan. We kunnen het erover eens zijn dan een goede preventie een doorgedreven aanpak en specialisatie vereist. Vandaag is het moeilijk voor de preventiewerkers om tegelijkertijd in de scholen, in de bedrijven, bij de ouders en – in de eerste plaats – bij de jongeren eenzelfde preventiebeleid te ontwikkelen en te ondersteunen. De vraag naar specialisatie leeft dan ook op het terrein.

Zult u initiatieven nemen opdat preventiewerkers meer gelegenheid krijgen tot specialisatie, en de verschillende groepen preventiewerkers worden gebundeld om versnippering tegen te gaan? Welke aandacht gaat hierbij uit naar onderwijs, jeugdwerk en het uitgangleven?

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik wil mij graag bij deze vraag aansluiten. In Tongeren werden we dit jaar al met zeven drugsdoden geconfronteerd. Los van het debat hierover in de lokale gemeenschap, kan dit signaal door Vlaanderen niet genegeerd blijven. Als er in een streek een belangrijk probleem is met drugs, moet ook Vlaanderen zijn nek uit durven te steken en kijken wat daar gebeurt.

Ik hoor van jongeren dat er tegenwoordig wordt gezegd dat een jointje roken gezonder is dan een sigaret. Fysisch gezonder is voor mij mogelijk, maar als deze informatie komt van bijvoorbeeld politieagenten – mensen die hierover beter zouden moeten weten – vraag ik me af welk antwoord we aan jongeren geven. Gezondheid gaat immers om meer dan fysieke gezondheid.

Het ging daarnet over de preventiewerkers en de middelen van de VAD. De vraag voor een verhoging van de middelen is terecht.

Ik hoor mevrouw Dillen graag zeggen dat we moeten bundelen tegen versnippering, maar als je minder bundelt ter versnippering ben je gefopt, want bij uitbreidingen is dit per plaats waar iets gebundeld is. Als je op drie plaatsen een medewerker hebt die, elk van op hun eigen eilandje, samenwerken, krijg je bij uitbreiding op drie plaatsen iemand bij. Als je al gebundeld hebt, krijg je maar één persoon bij. Dit heeft ook een verband met Tongeren,

want dit had plaats in Limburg. Ik ga akkoord met de vraag om echt te bundelen tegen versnippering en te professionaliseren.

De reacties die je hoort, zoals nu met de zevende drugsdode in Tongeren, zijn beschamend. Iedereen probeert nu om geen gezichtsverlies te lijden. Artsen worden uitgespeeld tegen apothekers en omgekeerd, beiden samen tegen de VAD. Dit kan niet langer.

Als de VAD de kerncapaciteiten en de kennis heeft, en ik denk dat wij hier daarvan overtuigd zijn, moeten zij verantwoordelijk zijn. Het kan niet dat een lokaal drugspreventiebeleid afhangt van lokale middelen en lokale visies, die niet dezelfde onderbouwing kunnen hebben als een gespecialiseerde organisatie.

Zolang de middelen voor preventie niet voldoende zijn, zal er een beroep gedaan moeten worden op lokale middelen. Als men met die lokale middelen een ander beleid wil voeren, kan de Vlaamse overheid hierop weinig inbrengen.

Dit is een pleidooi om het drugspreventiebeleid te versterken, om dit voor geheel Vlaanderen in handen te geven van een organisatie zoals de VAD. Deze organisatie kan zelf kiezen om samen te werken met anderen, niet omgekeerd. Ik wil ook de kernboodschap blijven herhalen : nee tegen drugs, ook tegen een jointje.

De voorzitter : Ik wil me aansluiten bij deze vraag om uitleg. De cijfers over het toenemend gebruik bij jongeren zijn schrikwekkend. Ik denk dat we dit gedeeltelijk preventief moeten aanpakken via de scholen. Ik stel me de vraag, mevrouw de minister, of er niet meer aandacht moet worden besteed aan kleinschalige initiatieven. Misschien moeten we de scholen een pakket aanbieden – ik weet niet in hoeverre dit reeds bestaat – dat misschien meer moet worden opgelegd en waarbij meer aandacht wordt besteed aan ontrading.

Ik zou voorstellen om een overleg te organiseren met de minister van Onderwijs. Dit is een problematiek die we samen met de hulp van Onderwijs moeten opvangen. Misschien kunnen we dit in een gemeenschappelijke commissie bekijken. Het is belangrijk naar jongeren te werken en het onderwijs zeker niet te vergeten.

Mevrouw van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid van Kessel : De vraag van mevrouw Dillen was welke consequenties we als Vlaamse overheid koppelen aan de beleidsrichtingen die op federaal niveau worden ingeslagen. Ik denk dat die consequenties er zeker zijn. Als mevrouw Van Cleuvenbergen de methadondoden in Tongeren aanhaalt, is dit omdat men op federaal niveau heeft nagelaten om in de methadonwetgeving te bepalen dat er een registratie moet zijn van het gebruik van methadon. Onder druk van de Franstaligen is dit niet ingeschreven. Het gevolg is een willekeurige distributie van methadon, met alle gevolgen van dien. Een federale wetgeving heeft consequenties voor ons op Vlaams niveau. We kunnen daar niet naast kijken.

De federale drugsnota heeft uiteraard ook consequenties. We hebben al meerdere malen aangebonden op een verhoging van het preventiebudget, want de perceptie van de federale drugsnota heeft tot gevolg dat er veel meer moet worden gecommuniceerd dan voorheen. De VAD heeft dit onderkend.

De perceptie bij de jongeren is dat het gebruik van cannabis geen fysieke gevolgen heeft. De indruk dat cannabis roken slechts psychische verslaving tot gevolg heeft, leeft al lang. Van hulpverleners horen we steeds meer dat dit een verkeerde boodschap is. Men verwerft steeds meer het inzicht dat cannabisgebruik wel een fysieke verslaving met zich mee brengt.

We zijn allemaal heel verontrust om te horen dat België een draaischijf is van het XTC-gebruik. Toen ik vorige week de vraag stelde over het stijgende geneesmiddelengebruik, maakte ik bij mezelf de bedenking dat een pilletje nemen maatschappelijk ingeburgerd is, maar XTC-gebruik is voor veel mensen ook slechts het innemen van een pilletje. De drempelverlaging om XTC te gebruiken, wanneer jongeren gewoon grijpen naar dat pilletje, is groot.

Voor de toekomst verdient drugspreventie, die we vanuit Vlaanderen financieren en die schitterend wordt opgenomen door de VAD – als scharnier naar het onderwijs en naar de intermediairen – meer waardering. Een verhoging van het budget van de VAD is hier echt op zijn plaats. Bij elke begrotingsbespreking hebben we telkens een amendement ingediend om dit budget te verhogen. De maatschappelijke realiteit vandaag toont aan dat dit echt nodig is.

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Mijnheer de voorzitter, commissieleden, ik wil niets onder de mat vegen, maar wil wel de problematiek in haar ware dimensie schetsen. Wanneer we spreken over problematisch gebruik van cannabis, spreken we over problemen bij 4 tot 5 percent van de jongeren. Deze problematische groep is constant gebleven : 4 tot 5 percent van de jongeren zijn regelmatige gebruikers van cannabis.

Er werd verwezen naar 25 percent gebruikers. Het aantal jongeren tussen 12 en 18 jaar dat ooit cannabis gebruikt, is tussen 1999 en 2002 effectief gestegen van 10 naar 25 percent. Het experimenteelgedrag, eigen aan tieners, heeft zich inderdaad uitgebreid. Ik herinner me dat ik geheimzinnig een pakje sigaretten kocht om dan, heel verdoken, drie sigaretten te roken op een jaar tijd. Dit experimenteelgedrag, dat we allemaal moeten kennen van twintig, dertig jaar geleden, blijft eigen aan de groep tieners en breidt zich nu inderdaad uit naar het experimenteren met cannabis. Ik heb hiermee niet gezegd dat dit gebruik geen risico's inhoudt, maar ik wil wel een duidelijk onderscheid tussen de keuze om regelmatig cannabis te roken enerzijds en experimenteren tussen 12 en 18 jaar.

Er is een communicatieprobleem. Groepen van jongeren geraken in een isolement, en er ontstaat een duale schoolgemeenschap. Men meldt me dat op school de voor- en tegenstanders niet langer met elkaar spreken. Dat is een probleem. Veel jongeren proberen wel eens een jointje. Maar als scholieren elkaar in hokjes beginnen te duwen en niet langer praten over het risico van veelvuldig gebruik van cannabis en de overstap naar zwaardere drugs zoals XTC, dan ontstaan er twee groepen waarvan de standpunten verharderen.

Elk genotsmiddel houdt het risico van verslaving in. Niet alleen cannabis is een genotsmiddel : ook tabak en alcohol zijn dat. De grootste gezondheidschade wordt veroorzaakt door een te vroeg of een niet-beperkt gebruik van alcohol en tabak. Jongeren die experimenteren met alcohol, tabak en cannabis, zijn dikwijls van oordeel dat er geen gezondheidsproblemen zijn verbonden aan het gebruik van alcohol, in tegenstelling met cannabis. We kennen allemaal het verhaal van de breezers.

We moeten vooral werken aan de communicatie onder de tieners zelf. Het is belangrijk dat ze praten over hun experimenten, en ook dat ze kunnen weerstaan aan sociale druk. Sociale en emotionele weerbaarheid is belangrijk. De jongeren zelf moeten daarbij worden betrokken. De voorzitter heeft een suggestie gedaan. Ik zou daarover met de mi-

Byttebier

nister van Onderwijs willen overleggen. Vandaag al geven de JAC's jongeren een vorming tot jeugdadviseur. Vorige week nog heb ik het daarover even gehad. Dat is belangrijk. Jongeren zoeken niet snel professionele hulp. Ze gaan met hun problemen en vragen naar de ouders, maar vooral naar andere jongeren. Het is belangrijk dat er jongeren zijn die daarover met kennis en inzicht kunnen meepraten.

Het belang van de federale drugswet ligt mijns inziens vooral in het feit dat vandaag iemand voor het roken van een joint niet zomaar in de gevangenis belandt, met alle escalerende gevolgen van dien. Ik hoop verder dat men op federaal niveau tekortkomingen zal wegwerken. Hoe zien de cijfers eruit? Vanaf 2001 is over de federale drugswet met de bevolking gecommuniceerd. Tussen 2001 en 2003 is het aantal jongeren dat cannabis gebruikte, niet gestegen. Misschien is dat nadien wat gewijzigd, maar dat zal nog moeten blijken uit de cijfers. De goedkeuring van de wet heeft alleszins niet tot een stijging geleid. Als nadien de cijfers zijn gestegen, dan zullen we daarop een gepast antwoord moeten geven.

Wat de middelen betreft, kan ik, zoals zo dikwijls, zeggen dat ze gestaag stijgen. In 1998 bedroeg het preventiebudget 2,7 miljoen euro. In 2002 was dat bedrag gestegen tot 4,1 miljoen euro. Dat is niet genoeg, maar het is toch telkens weer een stijging. Het aantal preventiewerkers verbonden aan de centra voor geestelijke gezondheidszorg is in 2002 verdubbeld: van tien naar twintig voltijdsen. In 2003 is niet in een bijkomende inspanning voorzien.

Er is inderdaad sprake van enige versnippering. Men moet de verschillende doelgroepen bereiken, maar dat zou niet tot versnippering mogen leiden. We werken daarom met vaste partners. Voor cannabis en andere illegale drugs is dat met de mensen van de VAD, die ons inhoudelijk steunen bij de uitwerking van preventieprojecten. Het convenant 2002-2005 met de VAD bevat een resultaatsverbintenis: preventie en hulpverlening moeten op elkaar worden afgestemd. De preventiewerkers van de CGG's vallen onder dat convenant.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de minister, uw antwoord ontgoochelt me. Gezien de ernst van de zaak had ik echt gehoopt dat u met een krachtadiger en consequenter beleid dan dat van uw voorganger op de poppen zou komen.

U zegt dat ten gevolge van de drugswet het aantal gebruikers van cannabis niet is gestegen. Er zijn natuurlijk nog geen cijfers voor 2003 beschikbaar. Ik heb cijfers waaruit blijkt dat tijdens de periode 1999-2002 het aantal jongeren dat met cannabis experimenteert, is verdubbeld. De gebruikers worden bovendien steeds jonger. Dat zijn bijzonder verontwaardigende gegevens.

U hebt gelijk wanneer u zegt dat we de problematiek in haar ware dimensie moeten schetsen, maar het is en blijft een zeer ernstige zaak. Wij stellen een stijging van het aantal gebruikers vast en een verlaging van de leeftijd bij beginners. U stelt dat het aantal constante gebruikers hetzelfde is gebleven. Dat zijn precies de gebruikers die 5 à 6 jaar geleden begonnen te experimenteren. Het risico voor degenen die vandaag beginnen te experimenteren, blijft bestaan. Sinds 1999 is er daar een verdubbeling.

Tieners experimenteren graag. Dat is zo. Dat houdt nochtans een risico in. Het kan ook zijn dat het niet bij experimenteren blijft. Jongeren die op hun vijftiende begonnen zijn met roken, zijn dikwijls vandaag nog verslaafd aan tabak. U moet de problematiek ernstig nemen en niet relativiseren. U weet dat softdrugs dikwijls een opstap betekenen naar harddrugs. Sociale vaardigheden aanleren aan jongeren om hen weerbaarder te maken is goed, maar uit onderzoeken blijkt dat net de sterke, weerbare jongere graag experimenteert, en niet alleen de zwakke, onmondige tiener.

Wat het onderwijs betreft, is het inderdaad belangrijk dat de jongeren daarbij worden betrokken. Er moet aan een goed preventiebeleid worden gewerkt. Er moet in dat verband rond de tafel worden gezeten met Onderwijs zodat ook dit probleem wordt aangepakt.

De voormalige minister had naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen in december met veel ommezwaai aangekondigd dat er een Vlaamse drugsnota zou worden opgesteld. Wanneer zal die nota er komen?

Minister Adelheid Byttebier: Ik weet wat mij te doen staat tijdens het parlementair reces. Ik stel voor mij hierover in het najaar te bevragen.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik noteer dat voor oktober.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over zorgkundigen en de implicaties van het advies van de Raad van State op gezondheids- en welzijnsorganisaties in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over zorgkundigen en de implicaties van het advies van de Raad van State op gezondheids- en welzijnsorganisaties in Vlaanderen.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de problematiek van verzorgenden en zorgkundigen kwam in het Vlaams Parlement al eerder ter sprake. Ik heb mijn eerste vraag hierover in 2001 naar aanleiding van de federale wetgeving gesteld.

Door het invoeren van de titel zorgkundige in het KB 78 werd immers een nieuwe medische beroeps-categorie geschapen, met taken tussen de klassieke opdrachten van verzorgenden en verpleegkundigen in. Minister Vogels werd daarover in april nog ondervraagd en zei toen dat de concretisering ervan tot problemen zou leiden binnen de Vlaamse gezondheids- en welzijnsorganisaties, zowel op juridisch vlak als op gebied van de huidige samenwerkingsmodellen.

Als wij nu het landschap in Vlaanderen bekijken met de verschillen tussen zorgkundigen en verzorgenden, kan men stellen dat er problemen met het federale niveau zijn. Door verzorgende zorgkundigen in het KB 78 op te nemen, medicaliseren wij de facto een bepaalde sector. Het Riziv wordt daarbij immers ingeschakeld. Dat heb ik begrepen uit de antwoorden op mijn vorige vragen. De financiering van de meerkost zou door het Riziv worden betaald. Deze personen zullen zowel in ziekenhuizen als in de RVT-rustoorden kunnen werken. Van de thuiszorg kunnen zij in de toekomst evenmin worden uitgesloten. Ik denk hier aan de geïntegreerde diensten voor thuiszorg. Ook in de dagverzorgingscentra zouden zij gaan werken.

We moeten in Vlaanderen permanent afwegen of we nog een eigen thuiszorgbeleid kunnen voeren. Moeten wij omwille van de financiering of omwille van welbepaalde opdrachten dan constant met het federale gegeven rekening houden ?

Er is de wijziging van het KB 78 in de programmawet van 2001. Wij hebben in Vlaanderen een statuut van de verzorgende dat dateert uit 1997 en we beschikken over leerplannen voor verzorgenden. Wij hebben de gewoonte om multidisciplinair en in teams te werken in plaats van hiërarchisch aan de slag te gaan. Wij vertrekken niet vanuit een medisch model. Men kan wel stellen dat verzorgenden in de praktijk heel wat taken verrichten waarvoor men juridisch in de problemen kan komen omdat de omschrijving van de taken tot de taken van de verpleegkundigen behoort, zoals omschreven in het KB 78.

Ik weet niet of het de beste oplossing was, maar de beslissing is in het parlement goedgekeurd. Wij moeten ervoor zorgen dat de gevolgen voor Vlaanderen draaglijk blijven. Het is belangrijk de adviezen die hierover werden gegeven, ook op te volgen. Er zijn in april adviezen aan de bevoegde federale minister overhandigd. Minister Vogels had daar wat problemen mee. Zij zou mee over de erkenningsmodaliteiten onderhandelen en erover waken dat federaal niet zou worden bepaald wat de Vlaamse diensten wel of niet mogen.

Het advies van de Raad van State is beschikbaar. Dat staat in een tijdschrift voor verzorgenden. Navraag bij de administratie en het kabinet bevestigt dat. Het dossier zou zich bevinden in het stadium tussen de bevoegde minister en de publicatie in het Staatsblad. Men had verwacht dat het gisteren in het Staatsblad zou zijn verschenen. Ik geraak echter niet aan de teksten. Misschien geraakt de minister er wel aan.

Aangezien de Vlaamse minister hierover regelmatig met haar federaal bevoegde minister overlegt, wil ik van haar vernemen welke concrete implicaties dit heeft voor de gezondheids- en welzijnszorgorganisaties in Vlaanderen en voor de verzorgenden die nu in de sector werken. Ik heb vanmorgen de vraag tijdens de commissie voor Onderwijs gesteld. Ik heb vernomen dat er voor volgend schooljaar niets zal veranderen. Het is veel te laat. In het parlement is een motie goedgekeurd, waarin staat dat omzendbrieven niet meer tijdens de vakantie mogen worden verzonden. Dit kan dus niet meer worden geregeld. Dat denken is een utopie.

Tegen volgend schooljaar moeten er wel voorbereidingen worden getroffen om de opleidingen in Vlaanderen hieraan aan te passen. De inhoud van de opleiding moet afgestemd zijn op wat wij in Vlaanderen in de diverse sectoren nodig hebben, zeker in de thuiszorgsector, met alles wat daarbij

Van Cleuvenbergen

komt kijken. Daarom had ik terzake graag wat bijkomende informatie gehad.

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Mijnheer de voorzitter, de zorgkundige als begrip is ingevoerd in de wet van 10 augustus 2001. Onder dat begrip verstaat men de persoon die specifiek opgeleid is om, onder toezicht van een verpleegkundige die functioneert binnen een gestructureerde ploeg, deze laatste bij te staan inzake zorgverstrekking, gezondheidsopvoeding en logistiek, in het kader van de door deze verpleegkundige gecoördineerde activiteiten.

Ik heb begrepen dat de federale minister van Volksgezondheid inderdaad een KB heeft uitgewerkt dat verpleegkundige activiteiten door zorgkundigen mogelijk maakt, en de voorwaarden om deze activiteiten uit te oefenen, definieert. Voor zover ik weet, is dit nog niet verschenen in het Staatsblad. Men meldt me dat het wel als een definitief KB aan het Staatsblad ter publicatie is overgemaakt. Wat dat betreft, beschikken we over dezelfde informatie als u, mevrouw Van Cleuvenbergen.

U had het over de invoering van een nieuwe medische beroeps categorie. Zover zijn we nog niet, want wat zou worden gepubliceerd in het Staatsblad, gaat over welke activiteiten een zorgkundige kan uitoefenen en onder welke voorwaarden hij bepaalde verpleegkundige taken op zich kan nemen, maar dat nog steeds volgens de filosofie dat dit moet gebeuren onder het toezicht van de verpleegkundige. Men heeft die filosofie dus niet opgegeven. Verpleegkundige is één categorie, zorgkundige een andere. Alleen werd de federale overheid geconfronteerd met de realiteit, ook in Vlaanderen, dat verzorgenden op de werkvloer heel vaak de opdracht krijgen verpleegkundige activiteiten uit te oefenen, zonder dat men zich indekte mocht er iets fout lopen of mochten ze meer verpleegkundige activiteiten op zich nemen dan ze zouden aankunnen. Het is immers ook een kwestie van scholingsgraad. Deze mensen kunnen misschien wel bepaalde verpleegkundige activiteiten gedelegeerd krijgen, maar daarom nog niet om het even welke verpleegkundige activiteiten. In de geest van het KB blijft dat toezicht dus behouden. Er wordt alleen een en ander gedefinieerd. Ik durf me niet uit te spreken over de vraag of dit geval per geval en dienst per dienst gebeurt. Maar dit wordt alleszins gedefinieerd.

Er is dus momenteel nog geen sprake van een nieuwe medische beroeps categorie. We verwachten dan ook niet dat het Riziv moet worden ingeschakeld als gevolg van dit KB. Op het terrein zal het wellicht immers niet gaan over nieuwe handelingen, maar over het juridisch legitimeren van handelingen die nu al gebeuren bij de uitoefening van dat beroep. Het lijkt ons dat dit dus niet meteen zware gevolgen zal hebben in onze eigen sectoren.

Daar er nu expliciet wordt gevraagd dat aan de verzorgenden bepaalde opdrachten zouden worden gedelegeerd, denk ik echter wel dat er overleg nodig is. Er moet een aanzet zijn tot meer overleg tussen, bijvoorbeeld, de thuiszorg en de thuisverpleging. Ik weet niet of dat onmiddellijke gevolgen zal hebben in Vlaanderen. Bij de publicatie van dat KB moeten we bekijken wat de daadwerkelijke gevolgen zijn voor ons. Maar als dit zorgt voor een betere afstemming van taken, en tot betere afspraken tussen, bijvoorbeeld, thuiszorg en thuisverpleging over de vraag wie onder welke verantwoordelijkheid welke handelingen kan stellen, dan kan dit een geruststelling zijn voor de verzorgenden. Zo zullen ze wettelijk ingedekt zijn voor de handelingen die ze nu al stellen, met toezicht door de verpleegkundige.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, ik wil even citeren uit een aantal documenten. Het eerste citaat komt uit een antwoord van toenmalig minister Vogels op een vraag van de heer Van Malderen, in april : 'In het KB zal worden gesteld dat zorgkundigen niet worden ingepast in de door de gemeenschappen georganiseerde dienstverlening. Deze bepaling stelt juridisch echter een probleem. Een zorgkundige oefent dan immers een erkend gezondheidszorgberoep uit.' Dat is het gevolg van een opname in KB 78 : iedereen die het voorwerp is van dat KB, is gezondheidszorgbeoefenaar. Dan citeer ik uit het antwoord van minister Vanderpoorten namens zichzelf en de minister van Welzijn, gepubliceerd in het Bulletin van Vragen en Antwoorden van 29 maart 2002 : 'Gelet op de terzake geldende bevoegdheidsverdeling, lijkt het me dan ook logisch dat de inschaling van zorgkundigen gebeurt via het zorgforfait van het Riziv.'

Ik geef u die citaten mee ter overweging, ook voor de toekomst. Ik vind het immers niet slecht dat er zorgkundigen komen, als dit wordt gezien als een opwaardering van de verzorgenden, maar niet als dit wordt bekeken als een oplossing voor het pro-

Van Cleuvenbergen

bleem van het tekort aan verpleegkundigen. Het lijkt me verstandig om na te gaan welke taken verzorgenden die bijgeschoold zijn op een kwaliteitsvolle manier, op zich kunnen nemen, met een eigen verantwoordelijkheid. Mevrouw de minister, het systeem met een verpleegkundige die toezicht houdt, werkt immers niet. In heel die thuiszorg kan men er gewoon geen verpleegkundige naast zetten. In rustoorden kan dit ook niet.

In de praktijk zal dit dus niets veranderen als men dit bekijkt vanuit het perspectief van een tekort aan mensen. Maar het kan wel zinvol zijn als men verzorgenden zo opwaardert, maar dan moet men ook denken aan een loonsverhoging. Men kan niet eisen dat er voor bepaalde jobs mensen komen met een hoger diploma als er daar geen hoger loon aan vast zit. Dan bedriegt men de mensen immers tweemaal : eerst vraagt men een hogere opleiding, dan zegt men dat de persoon in kwestie maar net zo veel kan verdienen als iemand die het niet heeft gehaald.

Daar dit KB eerstdaags zal verschijnen in het Staatsblad, is het belangrijk dat u op de voet volgt wat de praktische gevolgen voor Vlaanderen zullen zijn. Dit moet samen met de minister van Onderwijs gebeuren. Men moet hier immers rekening mee houden bij het opmaken van de leerplannen. Dit is erg belangrijk voor de toekomst. Ik bekijk dit vanuit het perspectief van het opwaarderen van een beroep, niet vanuit dat van een degraderen van het beroep van verpleegkundige.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opvolging van de resolutie betreffende de problematiek van personen met een auditieve handicap

Vraag om uitleg van mevrouw Ingrid van Kessel tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het beleid voor doven en slechthorenden

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Heeren tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opvolging

van de resolutie betreffende de problematiek van personen met een auditieve handicap, en van mevrouw van Kessel tot minister Byttebier, over het beleid voor doven en slechthorenden.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het verheugde me toen vorige week in nogal wat Vlaamse kranten melding werd gemaakt van het wetenschappelijk onderzoek inzake doven en slechthorenden. Dat was immers een van de punten van de resolutie inzake personen met een auditieve handicap. Deze resolutie werd tijdens de vorige zittingsperiode, weliswaar op het nippertje, namelijk in mei 1999, eenparig goedgekeurd in dit parlement. De resolutie ging over diverse zaken : onder meer de hulpmiddelen, de begeleiding en de gebarentaal, maar ook over de tolkdienstverlening en het wetenschappelijk onderzoek. Ik ga er dus van uit dat de vorige week bekendgemaakte resultaten alleszins zijn ingegeven door deze resolutie. Uw voorganger, mevrouw Vogels, heeft destijds ook aangegeven dat ze daarvan werk zou maken.

Natuurlijk is niet alles wat in die resolutie stond, ook uitgevoerd. Het is immers een aanbeveling van het parlement aan de minister, maar ze is wel door iedereen goedgekeurd. Een minister en ook de regering zijn daardoor toch min of meer gebonden.

In de beleidsnota Welzijn 1999-2004 pleitte de toenmalige minister van Welzijn en Gezondheid voor het doorbreken van de traditionele beeldvorming van diverse doelgroepen en het uitbouwen van een heel sterk middenveld als actor bij de beleidsvorming, zoals bijvoorbeeld bij blinden en slechtzienden. Dat was toen en ook nu nog steeds niet onbelangrijk. Er is immers de vraag van andere doelgroepen of het niet mogelijk is voor hun thematiek ook een dergelijke aanbeveling neer te schrijven.

Wat dit wetenschappelijk onderzoek betreft, moet ik me baseren op de krantenartikels. Ik heb de publicatie immers wel besteld, maar ze nog niet ontvangen. Hieruit blijkt dat een Vlaams beleid toch wel nodig is, zeker voor de doelgroep van doven en slechthorenden. Dan heb ik het zowel over het aspect van de toegankelijkheid als over de diverse aspecten van onderwijs voor doven en slechthorenden. Na deze vraag zal ik over dat laatste een vraag stellen in de commissie voor Onderwijs.

Mevrouw de minister, het lijkt me zinvol dat er na al die jaren eens een evaluatie wordt gemaakt van

Heeren

de diverse aspecten van de resolutie. Ik vernam dan ook graag van u wat de stand van zaken is met betrekking tot het uitvoeren van de resolutie. Op welke wijze hebben uzelf of uw voorganger geprobeerd iets te doen op die verschillende actieterreinen? Dan denk ik bijvoorbeeld aan het opzetten van een sensibiliseringcampagne om de bevolking en diverse doelgroepen bewust te maken van de problemen die heel veel mensen met een auditieve handicap ervaren. Volgens de studie gaat het hier toch over vele duizenden. Het verontrust me dat ook een grote groep jongen mensen hiermee wordt geconfronteerd. Er was ook een vraag naar het verplicht uitrusten van openbare ruimtes met een ringleiding. Dat zou niet alleen moeten gelden voor culturele centra, maar voor alle overheidsgebouwen. Die moeten immers toegankelijk zijn voor het brede publiek.

Wat de telefoonbemiddelingsdienst betreft, ondertussen is op dat vlak toch nogal wat gebeurd. Dan denk ik onder meer aan de Doventelefoon. Het lijkt me interessant eens te bekijken welk succes die dienst vandaag heeft.

Dan was er ook nog een probleem dat in de kijker is gekomen in de aanloop naar de federale verkiezingen. Het is jammer dat dit moest gebeuren naar aanleiding van het feit dat een van de kandidaten bij deze verkiezingen zelf doof was. Ik heb het namelijk over de hele problematiek van de ondertiteling op de VRT. Ik heb begrepen dat een regionale zender als Focus TV ondertussen wel een poging doet dit te verhelpen. Met de VRT blijft het blijkbaar een groot knelpunt. Ik weet dat het niet uw bevoegdheid is, maar het is belangrijk dat u dat blijft aankaarten bij uw collega-minister, aan wie ik deze vraag ook al meermaals heb voorgelegd. Waarom vond ik het jammer dat dit in de actualiteit is gekomen naar aanleiding van de federale verkiezingen? Omdat het hier toevallig ging over een dove kandidaat bij deze verkiezingen die niet kon participeren aan de debatten, omdat er geen ondertiteling voorhanden was. Velen in Vlaanderen zijn daar het slachtoffer van.

Er is ook nog het opstarten van de dagopleiding voor doventolken en het versterken van de GON-begeleiding. Deze materies behoren tot de bevoegdheidssfeer van het departement Onderwijs. In welke mate houdt u als minister van Welzijn contact met uw Vlaamse collega van Onderwijs. Zijn er terzake ondertussen werkgroepen geïnstalleerd? Op welke manier zorgt men binnen Onderwijs voor oplossingen hiervoor?

De studie gaat ook over de mogelijke rol en het belang van gebarentaal binnen het onderwijs. Op het eerste gezicht blijkt dat belangrijk te zijn: gebarentaal verdient inderdaad een plaats binnen dat onderwijs. Destijds was er de vraag om een commissie op te richten die belast zou worden met het formuleren van voorstellen tot de officiële erkenning van die gebarentaal. Mevrouw de minister, hoever staat het met de installatie daarvan? De Nederlandse collega's staan veel verder met de implementatie van de gebarentaal als officieel erkende taal.

Uiteraard worden niet alleen mensen met een auditieve handicap beter van een grotere toegankelijkheid, iedereen wordt er beter van. Welke initiatieven zult u nemen voor de doelgroep van de doven en slechthorenden?

Mevrouw Ingrid van Kessel: Voor mijn vraag om uitleg heb ik me laten inspireren door de publicaties in de krant naar aanleiding van het wetenschappelijk onderzoek van drie Vlaamse universiteiten, en ik heb daar de resolutie van de vorige legislatuur naast gelegd. Ik kan me volledig vinden in de manier waarop mevrouw Heeren, die trouwens de resolutie heeft ingediend, haar vraag heeft gesteld. Mevrouw de minister, ik zal die niet herhalen, maar kijk met des te meer interesse uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier: Mevrouw Heeren, naar aanleiding van uw resolutie is inderdaad een werkgroep opgericht. In de voorbije jaren zijn er verschillende zaken gebeurd in die sector. De werkgroep, die maar enkele keren is samengekomen, vraagt om haar verlanglijstje af te werken. In die werkgroep is het Vlaams Fonds vertegenwoordigd, de vereniging voor doven en slechthorenden, de thuisbegeleidingsdiensten, het Vlaams overlegcomité geestelijke gezondheidszorg en doofheid, de academische wereld en het doventolkbemiddelingsbureau.

Ik zal de werkgroep in het najaar vragen om intensiever te werken aan de dringende punten. Als onderdeel van de cel Gelijke Kansen in Vlaanderen, is het Vlaams Steunpunt Toegankelijkheid in de werkgroep vertegenwoordigd. Als prioriteit willen ze personen met een auditieve handicap sensibiliseren en informeren.

De ringleiding is een hulpmiddel voor thuis en kan worden aangevraagd. Dat wordt geregeld volgens de individuele materiële bijstand. Vroeger was dat

Byttebier

ook al zo. Dat is nu niet veranderd. Inzake ringleidingen voor overheidsgebouwen en andere voor het publiek toegankelijke gebouwen werd geen vooruitgang geboekt. Er is een nieuwe wet, de anti-discriminatiewet, die we kunnen gebruiken om daarin wel vooruitgang te boeken. Een GSM wordt tegenwoordig niet meer beschouwd als een handicapspecifieke meerkost. Het is algemeen goed geworden. Als het in combinatie is met een fax, wordt wel in een bijdrage voorzien. Op 1 juli 2003 bedraagt die bijdrage 372,29 euro.

De telefoonbemiddelingsdienst, Teletolk, werd in 2000 opgestart. Mevrouw Heeren, dat is wellicht het meest directe resultaat van uw resolutie. Er wordt wel afgestapt van het communicatiemiddel van de alto's, een soort televisiescherm waarop een tekst wordt ingetikt, omdat dat een achterhaalde technologie is. Bovendien zouden er problemen zijn met de herstellingen. Tegenwoordig wordt die communicatie via pc mogelijk gemaakt. De Vlaamse infolijn zal een aparte webpagina aanbieden. De technische besprekingen daarover zijn aan de gang.

Fevlado en Opdos (Optimale participatie van doven en slechthorende kinderen en volwassenen in de samenleving) blijven overleggen met de VRT. Ze vragen dat de VRT een budget vrijmaakt. De VRT zegt dat er momenteel geen geld is voor het ondertitelen van meer programma's.

De voorbije jaren hebben we de regularisatie van de DAC-dossiers doorgevoerd. De personeelsleden worden voortaan door het Vlaams Fonds ten laste genomen. Er is ook een wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd. De aanbevelingen van dat onderzoek zullen door de werkgroep worden besproken.

Er wordt een aanpassing gepland om naast gebarentolken ook schrijftolken te subsidiëren. Dat is belangrijk voor mensen die nooit gebarentaal hebben geleerd. Het besluit daarover werd al geadviseerd door de raad van bestuur van het Vlaams Fonds en zal zo vlug mogelijk ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse regering. Het gaat over een contingent van 7.500 uren voor gebarentaal- en schrijftolken.

Over de opstart van een gespecialiseerd centrum 'algemeen welzijnswerk' heeft de werkgroep wel een uitspraak gedaan. Ze vindt dit actiepunt niet prioritair en het werd niet verder in de besprekingen opgenomen. De installatie van een commissie inzake het erkennen en uniform maken van de gebarentaal werd in een interne werkgroep bespro-

ken. Ze zou systematisch feedback geven aan de hoofdwerkgroep, maar heeft haar activiteiten opgeschort. Dat heeft ook te maken met verschuivingen van inhoudelijke prioriteiten.

Er was nog een vraag over initiatieven om de toegankelijkheid te verbeteren. Het Vlaams steunpunt Toegankelijkheid en de cel Inclusief Beleid van het Vlaams Fonds hebben stelselmatig gewerkt aan de verbetering van de toegankelijkheid van de maatschappij voor personen met een handicap. Er moet nog veel gebeuren, maar in het algemeen beleid inzake toegankelijkheid is de doelgroep personen met een auditieve handicap uitdrukkelijk opgenomen.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mevrouw de minister, ik heb nog een opmerking over de ringleiding. In het departement Welzijn gaat heel veel geld naar infrastructuur van publieke gebouwen. Het zou goed zijn dat als voorwaarde voor subsidiëring wordt gesteld dat een gebouw aan bepaalde toegankelijkheidscriteria moet voldoen. U verwijst naar de koepelorganisaties die druk moeten uitoefenen. Als minister hebt u veel meer macht dan de drukkingsgroepen. Als u iets aan deze problematiek wilt doen, moet u daar met minister Van Mechelen over praten. De beheersovereenkomst wordt in dit parlement besproken. Ik heb de indruk dat minister Van Mechelen daar echter doof voor is.

U zegt dat de werkgroep inzake gebarentaal gestopt is met haar werking. Ondertussen is er wetenschappelijk onderzoek beschikbaar. Ik stel voor dat u die werkgroep nieuw leven inblaast. Uit de krantenartikels maak ik op dat de wens leeft om van gebarentaal een officiële taal te maken. Er bestaan in Vlaanderen blijkbaar niet zo veel verschillende gebarentalen. Het uniform maken, moet dus haalbaar zijn. Wanneer zult u die werkgroep opnieuw oprichten ?

Ik ben blij dat doven opnieuw gehoor krijgen bij u. Dit is een minderheidsgroep in Vlaanderen en doven hebben vaak het gevoel dat de overheid niet naar hen wil luisteren. Zet uw deur open ! En natuurlijk moet u ook genoeg feedback geven.

Minister Adelheid Byttebier : Mevrouw Heeren, ik hoor dat er discussie bestaat over welke taal als officiële gebarentaal moet gelden. In elk geval zal ik over de ondertiteling bij de VRT een brief schrijven aan mijn collega-minister. Ondertiteling bereikt een grote groep mensen, en het lijkt me lo-

Byttebier

gisch dat ik vraag waarom daar geen werk van wordt gemaakt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.53 uur.*
